

statným ve zvláštním odstavci umístěným předpisem, při jehož výkladu nelze se dovolávat ustanovení dřívějšího o započítání příjmu nepodmíněného činností válečného poškozence při zjišťování nároku jeho na důchod již také proto, že není zde předpokladem pro započítání příjmu zákonná povinnost válečného poškozence přispívat k výživě, jako je tomu v odst. 2 § 2, při započítání příjmu člena jeho rodiny, nýbrž naopak zákonná povinnost rodičů, resp. předků k výživě válečného poškozence. Nutno tedy při výkladu ustanovení v odst. 3 § 2 zákona č. 39/1922 hleděti toliko k jeho obsahu a znění.

(Nález Nejv. správ. soudu z 29. ledna 1927, č. 26792/26. — Srovnej též nález N. s. s. ze 7. října 1926, č. 20.003/26 v Sociální Revui, roč. 1926, str. 520.)

K § 2, odst. 4 zákona č. 142/1920 Sb. z. a n. ve znění zákona č. 39/1922. — Názor stížnosti, že cit. ustanovení poskytuje osobám v něm uvedeným výhodnější postavení ve věci nároku na invalidní důchod, než jaké mají invalidi, na něž vztahuje se § 2 cit. zákonů, spočívá na omylu, neboť pravý opak je pravdou. Podle ustanovení § 2 zákona č. 142/1920 přísluší válečnému poškozenci nárok na plný důchod invalidní podle tohoto zákona, nepřesahuje-li jeho roční příjem 4000 Kč. Je-li však jeho roční příjem sice větší než 4000 Kč, ale menší než součet jeho příjmu a plného důchodu invalidního, přísluší mu důchod v částce doplňující tento součet. Tato hranice příjmová se zvyšuje podle ustanovení § 3 cit. zákona, žijí-li s válečným poškozencem ve společné domácnosti osoby, k jejich výživě je podle zákona povinen přispívat a skutečně přispívá, o 10% za každou takovou osobu, nejvýše však o 2000 Kč. Podle ustanovení § 4, odst. 2 zákona č. 142/1920 válečný poškozenec, jenž byl přijat do služeb státu, země, kraje, obce, nebo veřejného fondu, neb nějakého jejich podniku, jakož i do služeb soukromých drah za týchž pracovních podmínek, za jakých jsou přijímáni jiní zřizenci téže kategorie služební, má po dobu, po kterou má požitky z tohoto služebního poměru, nárok na invalidní důchod jenom, je-li aspoň z 50% neschopen k výdělku. Činí-li pak neschopnost k výdělku u osob v tomto odstavci uvedených aspoň 50%, přiznává jim jeho ustanovení sice nárok na důchod, ale jen v poloviční výši důchodu, který by invalidovi jinak podle tohoto zákona příslušel, při čemž výslovně se uvádí, že o příjmu takového invalidy z jeho služebního poměru platí obdobně ustanovení § 2, odst. 3 tohoto zákona. Z těchto ustanovení tudíž plyne, že osobám uvedeným v odst. 2 § 4 zák. č. 142/1920, jejich stupeň invalidity činí aspoň 50% neschopnosti k výdělku, nepřisluší snad bezpodmínečně k jejich služebním požitkům 50% důchodu, jenž by invalidovi jinak náležel, bez ohledu na to, jak vysoké jsou jejich služební požitky, nýbrž pouze za podmínek stanovených v § 2 cit. zákona, t. j. nečiní-li jejich příjem ze služebního poměru vyšetřený podle směrnic tohoto §u více než 4000 Kč a že v případech, ve kterých by jejich příjem, zjištěný způsobem prve uvedeným, 4000 Kč převyšoval, měly by osoby ty nárok na důchod jen potud a v té míře, pokud a v jaké míře by součet hranice příjmové, tedy 4000 Kč a 50% důchodu, jenž invalidům jinak podle zákona č. 142/1920 přísluší, příjem jejich stanovený podle předpisu § 2 cit. zákona převyšoval.

Vylíčený stav právních předpisů byl sice částečně změněn zákonem ze dne 25. ledna 1922 č. 39 Sb. z. a n., jehož se stížnost rovněž dovolává, než změna tato nejde tak daleko, aby z ní tvrzený nárok bylo možno dovoditi. Zákon č. 39/1922 totiž jednak zvýšil v § 2 přípustnou hranici příjmovou ze 4000 na 6000 Kč, jednak ale současně nařídil včítání do příjmu válečného poškozence onoho dílu příjmu rodičů nebo předků válečného poškozence, jenž vypočten podle počtu členů rodiny by na něho připadl. V § 4 odst. 2, o jehož ustanovení stížnost stěžovatelův nárok opírá, stanoví se pak toto: „Válečný poškozenec, jenž byl přijat

do služeb státu, země, kraje, obce, nebo veřejného fondu, nebo nějakého jejich podniku, jakož i do služeb soukromých drah za týchž pracovních podmínek, za jakých jsou přijímáni jiní zřizenci téže kategorie služební a jehož služební požitky převyšují 6000 Kč ročně, má po dobu, po kterou má požitky z tohoto služebního poměru, nárok jenom, je-li aspoň z 50% neschopen k výdělku; v tom případě přísluší mu polovice důchodu, jenž by jinak podle tohoto zákona příslušel. Při tom platí o příjmu z tohoto služebního poměru obdobně ustanovení § 2 odst. 4 tohoto zákona.“ — V odstavci 4 § 2 se pak stanoví, že příjem válečného poškozence a osob uvedených v odst. 2, plynoucí z činnosti hospodářsky nesamostatné, započítává se pouze polovičkou.

Z těchto ustanovení je zjevno, že právní postavení osob uvedených v § 4 odst. 2. zákona zlepšuje se oproti ustanovení odst. 2 § 4 zákona č. 142/1920 jenom potud, že příjmová hranice pro nárok na 50% důchod při 50% neschopnosti k výdělku, jenž by válečnému poškozenci jinak podle zákona příslušel, se zvyšuje na 6000 Kč, a že z nároku na invalidní důchod nejsou více vylučováni váleční poškozenci s menší neschopností výdělkovou než 50%, nedosahují-li jejich služební příjmy, počítané podle zásad v tomto zákoně vytčených, příjmové hranice 6000 Kč.

(Nález Nejv. správ. soudu z 3. ledna 1927, č. 26938/26.)

K § 19 zákona č. 142/1920. — Zákon v tomto ustanovení žádá jen žití ve společné domácnosti s mužem; vládní nařízení č. 363/1922 sice žádá, aby poměr rovnal se fakticky manželství. Tím však má na mysli jen hospodářskou stránku, totiž takový poměr muže a ženy, ve kterém muž se stará o výživu své družky a jest lichý názor, že musí býti prokázána fysická mohoucnost konati povinnost manželskou.

(Nález Nejv. správ. soudu ze 14. ledna 1927, č. 419/27. — Srovnej též nález N. s. s. z 11. října 1926, č. 4075/26 v č. 1. Soc. Revue, roč. 1927, str. 105.)

K § 28 zákona č. 142/1920 a § 1 zákona č. 146/1923. — Dodatečná přihláška o přiznání důchodu. — Zemský úřad pro péči o válečné poškozence odmítl na základě zákona č. 146/1923 přihlášku o důchod vdovský, podanou dne 25. listopadu 1924 u ministerstva sociální péče, a limine jako opožděnou, z těchto důvodů:

Manžel stěžovatelčin zemřel dne 7. října 1922. Dle §u 1 cit. zákona skončila poslední lhůta k uplatnění nároku na důchod ve smyslu zákona čís. 142/1920, ve znění zákona č. 39/1922, dnem 31. prosince 1923. Poněvažž přihláška stěžovatelčina byla podána teprve 25. listopadu 1924, tedy po uplynutí lhůty stanovené v §u 1 zákona č. 146/1923, musela tato jako opožděná a limine býti odmítnuta.

Odvolání proti výměru zemského úřadu ministerstva soc. péče nevyhověno.

Stížnost proti rozhodnutí ministerstva zamítl Nejv. správ. soud jako bezdůvodnou, uváživ toto: Dle §u 28 zákona č. 142/20 jest nárok na důchod přihlásiti do jednoho roku od vzniku události nárok zakládající, vznikla-li událost ta po vyhlášení tohoto zákona. Událostí nárok zakládající bylo v tomto případě úmrtí váleč. poškozence dne 7. října 1922, měl tedy nárok přihlášen býti do 7. října 1923. Zákonem č. 146/1923 byla v §u 1 poskytnuta další lhůta do 31. prosince 1923 k přihlášce nároku vdov, sirotků a předků po osobách tam uvedených, které nebyly ještě uznány za invalidy. Lhůta tato je praeklusivní; nebyl-li nárok ani v této lhůtě přihlášen, zaniká dle odst. 3 § 28 zákona č. 142/20. Stěžovatelka přihlásila nárok na důchod teprve 25. listopadu 1924 a byla proto právem její přihláška odmítnuta jako opožděná. Ani zákon č. 142/20, ani zákon č. 146/23 nemá předpisu o přípustnosti navrácení v předešlý stav pro zmeškanou